

Malmö stad
Kommunstyrelsen

Datum

Yttrande

Adress

August Palms Plats 1

Diarienummer

STK-2025-314

Till

Länsstyrelsen Skåne

Remiss Länsstyrelsen Skåne - Klimat- och energistrategi för Skåne 2025-2030 425-2017-2025

Kommunstyrelsen föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Malmö stad är i stora drag positiv till strategin men har synpunkter på samtliga åtgärdsområden. Bland de viktigaste är att strategin saknar åtgärder kring havsbaserad vindkraft, att klimatfrågan inte lyfts tillräckligt gällande effektiva och fossilfria bostäder och fastigheter, att det saknas en motivering till strategins lågt satta mål kring utsläpp per person och år, att perspektiv kring djurhållning saknas gällande klimatsmart jord- och skogsbruk samt att strategin bör förhålla sig till plan- och bygglagens begränsningar ur ett kommunalt perspektiv gällande klimatsmart fysisk planering. Malmö stad har också synpunkter på föreslagna mål kring bland annat självförsörjningen av eleffekt. Vidare ser Malmö stad en risk i att dokumentets styrförmåga blir svag på grund av strategins mycket breda ansats och omfattning.

Yttrande

Malmö stad ställer sig bakom målen och de prioriterade åtgärdsområdena i klimat- och energistrategin för Skåne, men vill lämna följande synpunkter på strategin.

Övergripande synpunkter

Länsstyrelsen Skånes förslag till Klimat- och energistrategi är textmässigt väldigt omfattande vilket enligt Malmö stad försvagar dess styrförmåga. Strategin består av inledande texter, måltexter, texter kring åtgärdsområden, nuläges- och potentialbeskrivningar, preciserande texter och omvärldsanalyser vilket totalt utgör cirka 150 sidor. Den röda tråden genom strategin är inte heller helt tydlig och är i vissa delar uppreppande. Exempelvis hittas beskrivande texter angående utsläpp från transportsektorn i både måltexter och texter kopplat till åtgärdsområdet. Texterna kopplade till åtgärdsområdena är i vissa fall väldigt omfattande sett till antalet föreslagna åtgärder. Dessutom är avsikten att det framöver ska tillkomma en

handlingsplan där föreslagna åtgärder ska konkretiseras ytterligare. Malmö stad ser en risk i att ett av strategins syften, att inspirera och visa riktningen för regionens aktörer, inte uppnås då strategin delvis blir otillgänglig genom sin storlek. Malmö stad föreslår att strategin kortas ned och där strategins mål och åtgärdsområden får en tydligare koppling.

I strategin punktats ett 20-tal strategier och planer upp som på olika sätt har bäring på klimat- och energifrågan och som i många fall överlappar föreslagen Klimat- och energistrategi. Malmö stad bedömer att det stora antal styrdokument försvårar för mottagarna, bland annat kommuner, att förstå vilken riktning som Länsstyrelsen och Region Skåne vill leda mot vad gäller regionens klimat- och energiarbete. Med så många styrdokument ökar också risken för målkonflikter. Malmö stad föreslår på ett övergripande plan att antalet strategier och planer inom klimat- och energiområdet minskas för ökad tydlighet.

Klimat- och energistrategi för Skåne 2025–2030 har en mycket bred ansats där alla tänkbara aspekter inom klimat- och energi inkluderas. Att sikta brett har sina fördelar och är också rimligt om ambitionen är att inspirera. Det riskerar dock samtidigt att ge svag styrning då målbilden blir allt för vid. Malmö stad hade önskat se en strategi som avgränsar sig till regionens största gemensamma utmaningar de kommande fem åren och där åtgärdsförslag riktade mot mellankommunala utmaningar prioriterades. En ytterligare anledning till en sådan avgränsning är, åtminstone för Malmö stads del, att majoriteten av de mål som föreslås i klimat- och energistrategin redan finns beslutade i kommunens egna styrdokument.

Länsstyrelsen har genomfört en prövning av barnets bästa. I strategin redovisas arbetet med att få ungas perspektiv på klimat- och energiomställningen i Skåne. I samband med revideringen av klimat- och energistrategin för Skåne genomfördes en workshop med gymnasieelever i Lund och där fick eleverna möjlighet att ge sina synpunkter. Dock framgår det inte hur dessa synpunkter har använts i arbetet med strategin och det är önskvärt att ha en större blandning av perspektiv, exempelvis från barn och unga i olika åldrar och från olika delar av Skåne. Malmö stad ser generellt att det är av stor vikt att strategins förslag till mål och åtgärder grundar sig i etablerad forskning och att hänvisningar görs till nyutkomna utredningar och prognoser. Detta är centralt eftersom klimat- och energiområdet förändras mycket fort och där slutsatser baserat på elpriser eller förväntad elanvändning snabbt kan landa fel när förutsättningarna förändras. Medborgarenkäter och ungas perspektiv är viktigt men bör enligt Malmö stad inte styra utformningen av en regional klimat- och energistrategi med tanke på frågornas komplexitet. Malmö stad hade däremot gärna sett att strategin kompletteras med undersökningar kring vilka utmaningar som regionens elproducenter och näringsliv ser framåt och vilka förändringar som de önskar se.

I strategin föreslås att alla miljötillsynsmyndigheter i Skåne senast 2028 ska ha kunskap om samtliga verksamheter som använder fossil energi (ej transport), samt vilka företag som använder mer än 300 MWh/år. Myndigheterna ska även ställa krav på att berörda företag genomför energikartläggningar och upprättar handlingsplaner för genomförande av åtgärder. Malmö stad har i dagsläget en god koll på vilka företag som skulle omfattas, men förslaget innebär att fler resurser behöver läggas på detta arbetsområde, bland annat för att följa upp att företagen genomför kartläggningar och upprättar handlingsplaner. Malmö stad ser att förslaget av den anledningen bör konsekvensutredas av ansvariga för strategin, för att säkerställa att nyttan är större än kommunernas ökade kostnader.

Synpunkter på strategins föreslagna Klimat- och energimål

Malmö stad ser en risk att de högt satta målen inte kommer att kunna nås inom angivna tidsramar och efterlyser därför alternativa scenarier med utökade tidsramar och konsekvensanalyser.

Ambitionsnivån avseende målet om att minska växthusgasutsläppen i Skåne med 80 procent är rimlig men det bör noteras att det är mer ambitiöst än Malmös territoriella utsläppsmål, som anger att växthusgasutsläppen ska minska med 70 procent under samma period.

Målnivån för konsumtionsbaserade växthusgasutsläpp sätts i strategin till 5 ton per person och år. Detta motiveras inte, men ambitionsnivån bedöms som för låg i relation till att Malmö stad har satt målnivån 3,1 ton per person och år för att vara i linje med Parisavtalet.

Målet för en självförsörjningsgrad till minst 50 procent självförsörjande på eleffekt under årets alla timmar är enligt Malmö stad mycket högt satt och kräver stora insatser för att uppnås. En för hög självförsörjningsgrad, baserat på den högst belastade timmen på året, riskerar att leda till ett system som inte är samhällsekonomiskt effektivt för majoriteten av tiden.

För att uppfylla målet om elförsörjning behövs en lokal satsning på förnybar el, exempelvis vindkraft och solceller. Den stora potentialen ligger i havsbaserad vindkraft, exempelvis på Kriegers flak och Sjollen. Här behöver både kommuner, Länsstyrelsen och Region Skåne vara aktiva gentemot svenska staten. Det är dock viktigt att påminnas sig om att Skåne inte är en ensam ö, utan är en del av elområdet SE4 där hälften av produktionen är väderberoende. Det behövs därför också förnybar och återvunnen planerbar kraftproduktion i exempelvis i form av gasturbiner, kondens och kraftvärme.

Kommentar [ZL1]: Det är lite otydligt vad den sista bisatsen (att leda till ett system som inte är samhällsekonomiskt effektivt...) hänger ihop med.

Malmö stad anser att det är positivt att det ingår ett mål som syftar till att utöka den lokala biogasproduktionen.

Synpunkter på avsnittet Fossilfri energitillförsel

Strategin innehåller en utförlig och bra nuläges- och målbeskrivning för energiområdet.

Åtgärderna för fossilfri energitillförsel är över lag bra och heltäckande. Det vore dock önskvärt om mer generella åtgärder konkretiseras, såsom hur Länsstyrelsen Skåne och Region Skåne ska verka för att uppnå en samsyn i Skåne gällande utvecklingen av vindkraft.

Det är positivt att det inkluderats en åtgärd kring bättre förutsättningar för vindkraft med kommuner som målgrupp. Samtidigt saknas åtgärder som fokuserar på havsbaserad vindkraft, vilket är problematiskt eftersom det är det kraftslaget med störst potential att bidra till att nå de regionala målsättningarna för elförsörjningen.

Vikten av åtgärder i hela plastens värdekedja bör lyftas tydligare. Åtgärderna i strategin återspeglar inte att plast i restavfall till förbränning är en betydande orsak till växthusgasutsläpp från värmeproduktion.

Det är positivt att åtgärderna inkluderar samverkan kring flexibilitet. Större fokus bör dock läggas på att säkerställa att elnätbolagen skapar förutsättningar för att ta vara på flexibilitetspotential hos kunder i elnäten, till exempel genom att använda lokala flexibilitetsmarknader som verktyg och värdera användarflexibilitet utifrån dess samhällsekonomiska värde jämfört med elnätutbyggnad. Elnätbolag bör därför också vara en målgrupp för åtgärden.

Åtgärden om att öka kunskapen om kärnkraftens förutsättningar i länet tolkas av Malmö stad som en förberedelse för ökad kärnkraft i Skåne. **Malmö stad förordar att även risker och miljökonsekvenser är del av kunskapsinhämtningen.** Malmö stad ser det som viktigt att inkludera både för- och nackdelar med en sådan etablering, där bland annat närheten till Köpenhamn bör beaktas.

Det föreslås i strategin att offentliga aktörer ska delta i påverkansarbete för att gynna fjärrvärme över elbaserade lösningar i Boverkets byggregler. Malmö stad anser att ett mer teknikneutralt förslag är önskvärt då det vore mer konstruktivt att diskutera på vilka sätt värmepumpar kan användas för att minska risken för effektproblematik. I strategin beskrivs att lågtempererade värmesystem utan tillsats av el är intressanta, men även system med tillsats av el i effektiva värmepumpar är intressanta, för att kunna tillvarata mer spillvärme och skapa sektorskopplingar.

Gasturbiner lyfts som ett viktigt tillskott till energisystemet 2030. Det vore positivt om genomförbarhet och eventuella målkonflikter med exempelvis klimatmålet kommenteras i strategin.

I strategin anges att det är för tidigt att bedöma vågkraftens möjligheter i Skåne och om den på sikt har potential. Malmö stad bedömer att det redan går att fastställa vågkraftens möjligheter i Skåne och att potentialen är låg. Det är inte ändamålsenligt att lägga tid och resurser på att bevaka vågkraften och liknande typer av lösningar som inte är eller kommer vara relevanta för att lösa Skånes utmaningar med elförsörjningen.

I strategin förmedlas att vindkraftsprojektet inom Kriegers flak inte kommer att genomföras, detta går dock inte att säga med säkerhet. Malmö stad anser att det i stället bör stå att projektet är pausat, men fortfarande kan genomföras beroende på utvecklingen av projektets ekonomiska förutsättningar.

Även texterna kring CCUS (Carbon Capture, Utilisation and Storage) bör ses över. CCUS har potential att bidra till klimatmålen 2030 och det blir missvisande att jämföra dagens fossila utsläpp med summan av fossil och biogen infångning.

Vad gäller biogas instämmer Malmö stad i att Skåne har goda förutsättningar för en ökad biogasproduktion men att en ökning av biogasproduktionen sannolikt kommer att kräva nya produktionsanläggningar. Precis som med vindkraftverk kan även dessa vara svårplacerade.

Under åtgärden ”Ökad kunskap och vägledning om markbaserade solcellsanläggningar” är det med tanke på bland annat brandrisk, viktigt att även kommunernas räddningstjänster är delaktiga som medaktörer. Detta gäller även generellt vad gäller solceller och inte minst batterilagring av el.

Synpunkter på avsnittet Effektiva och fossilfria transporter

Vägtransporter utgör den största utsläppssektorn i länet vad gäller växthusgaser och Malmö stad vill därför lyfta frågan om masshantering. I dagsläget påverkar komplexiteten/tidsåtgången/svårigheterna/tydligheten från miljömyndigheterna vad gäller återanvändning och återvinning av massor i exploateringsprojekt, vägbyggen och ombyggnationer. Konsekvenserna blir en ineffektiv användning av massor som resurs och skapar onödiga transporter. Genom att minska osäkerheterna kring kraven på anmälningsplikt, provtagningsomfattning och acceptabla nivåer för återfyllnad kan återanvändning och återvinningen öka samt antalet transporter minska.

Malmö stad ser positivt på att strategin lyfter fram behovet av en omställning av transportsystemet och att denna behöver intensifieras för att nå klimat- och energimålen. Det framgår också tydligt att takten i elektrifieringen av fordonsflottan måste vara mycket högre än den hittills varit. Här pekar strategin på vikten av nationell

politik och styrmedel, dock utan att gå närmare in på hur regionen kan utöva påtryckningar eller skapa ytterligare incitament för en högre takt i elektrifieringen. Detta kan med fördel utvecklas i kapitlet Prioriterade åtgärdsområden för Skåne.

Förutsättningarna för omställning skiljer sig åt mellan godstrafik och persontrafik där den senare på sikt enligt Malmö stad kommer att elektrifieras. Strategin bör tydliggöra ambitionen kring hur laddinfrastruktur för denna del av transportsektorn ska säkerställas. För gods kommer troligen andra bränslen än el att behövas. Åtgärdsförslag kring fossilfria tankställen bör dock fokuseras mot godstrafiken särskilt.

Även om färdmedelsmålen har sin grund i en annan strategi, och då inte kan justeras direkt i Klimat- och energistrategin, vill Malmö stad lyfta att dessa kan te sig något försiktiga. Här skulle strategin kunna tydliggöra att resandet i städer behöver bygga på större andelar gång, cykel och kollektivtrafik (jämför med den generella målbilden för regionen som helhet), eftersom det i städerna finns bättre förutsättningar för resande utan bil än på landsbygd. Det är därför viktigt att städerna går i täten för omställningen i mål och handling. Sett till de förändringar som ägt rum under de senaste åren (resvaneundersökningarna RVU 2018 till RVU 2023) så bedömer Malmö stad att potentialen för att kollektivtrafiken fortsätter att öka sina andelar gentemot bilen är större än för cykeln. Precis som strategin understryker, skulle regionens mål kunna spegla detta förhållande bättre, dvs ha en högre målsättning för kollektivtrafiken.

Att resor med gång minskat kan bero på mätmetoden (RVU 2023). Gång utgör dock många viktiga delresor, särskilt ur perspektivet det kombinerade resandet som blir allt viktigare att fokusera på när resor med bil ska ersättas. Det är bra att strategin fokuserar på att andelen cykelresor behöver öka, dvs cykel kan ta andelar från bilresor (till skillnad från gång sett som huvudfärdmedel).

Delningsfordonens roll i överflyttning av resor med bil till gång/cykel/kollektivtrafik samt Region Skånes viktiga roll i den utvecklingen, dvs. Skånetrafikens potentiella roll i delningsfordonens utveckling och dess koppling till kollektivtrafikutbudet och betalmetoder, skulle kunna framgå tydligare.

Figur 16 behöver justeras. I figuren anges att det är andel delresor som illustreras. I Resvaneundersökning för Skåne 2023, som anges som källa, är det huvudresor som redovisas.

Synpunkter på avsnittet Klimatsmart fysisk planering

Kopplat till fysisk planering bör klimat- och energistrategin tydligare förhålla sig till plan- och bygglagens begränsningar. Kommuner kan exempelvis inte reglera att förnybar energiproduktion ska ske eller att grönska ska anordnas på kvartersmark. Det

går dock att skapa förutsättningar och det bör framgå av strategin. Strategin bör även lyfta energilagring ur ett planeringsperspektiv.

Synpunkter på avsnittet Effektiva och fossilfria bostäder och fastigheter

Åtgärdsområdet om bostäder och fastigheter tar upp energifrågan och berör till viss del klimatperspektivet inom byggsektorn. Malmö stad ser dock att det finns ytterligare möjligheter att stärka strategin när det gäller bygg- och anläggningssektorns klimatpåverkan. Energiperspektivet får stort utrymme, men klimatfrågan kan lyftas tydligare, särskilt vad gäller klimatpåverkan från nyproduktion och masshantering.

Bygg- och anläggningssektorn, liksom flera av de större kommunerna i Skåne, har kommit långt i sitt arbete med att minska klimatpåverkan och har byggt upp omfattande kunskap inom området. I regionen finns också initiativ som den medlemsdrivna organisationen LFM30, där stora delar av branschen samverkar för att driva utvecklingen framåt. Många aktörer, både inom kommuner och näringsliv, har ambitiösa målsättningar för att minska klimatpåverkan från sektorn. Samtidigt ser Malmö stad att Länsstyrelsen och Region Skåne kan spela en viktigare roll i att stötta och samordna det regionala arbetet. Det kan handla om att underlätta samarbeten och kunskapsspridning mellan kommuner och aktörer, samt att främja återbruk på regional nivå. Strategin kan med fördel förtydliga hur Länsstyrelsen och Region Skåne kan bidra i dessa frågor.

Ett konkret exempel är klimatdeklarationer för byggnader. Enligt nuvarande lagkrav leder de inte i sig till minskad klimatpåverkan. För att de ska få verklig effekt krävs tydliga gränsvärden. För att byggsektorns klimatpåverkan ska minska behövs också åtgärder såsom ökat återbruk, bevarande av befintliga strukturer, mer klimateffektiva materialval samt optimerad och multifunktionell design. Strategin skulle kunna stärkas genom att inkludera en diskussion om hur dessa åtgärder kan främjas på regional nivå. Återbruk inom bygg- och anläggningssektorn behöver också bättre förutsättningar, exempelvis genom etablering av ytor för mellanlagring.

Vidare kan Länsstyrelsen och Region Skåne vara mer aktiva i att skapa planeringsförutsättningar som underlättar för byggherrar med höga klimatambitioner, exempelvis genom flexibla detaljplaner, incitament för återbruk och materialeffektivitet samt smidigare processer för innovativa bygglösningar. Det är viktigt att identifiera och undanröja eventuella hinder i planerings- och tillståndprocesser som kan försvåra klimateffektivt och cirkulärt byggande. Det finns även potential att genom planering uppmuntra till mer klimateffektivt och cirkulärt byggande, exempelvis genom tydliga riktlinjer i översikts- och detaljplanering, ställa krav på resurshushållning och återbruk där det är möjligt samt lyfta goda exempel och skapa forum för kunskapsutbyte mellan kommuner, byggherrar och branschaktörer.

För att nå klimatmålen behöver ett större fokus läggas på hur vi bevarar och utvecklar befintlig bebyggelse. Här finns potential för ett regionalt samarbete för att analysera hur detta kan ske i praktiken.

Synpunkter på avsnittet Effektiv och fossilfri industri

Åtgärdsområdet effektiv och fossilfri industri anger under rubriken "Potential" att materialeffektivitet är ett stöd för en mer cirkulär ekonomi, men åtgärdsförslagen har litet fokus på denna potential. Det anges också att forskning och innovation av helt nya material som baseras på råvaror där resurserna inte är ändliga är avgörande för framtiden. Både inledningstexten samt åtgärderna hade kunnat styrkas av att fokusera mer på material- och resurseffektivitet samt återvinning och återbruk av detsamma för att bidra till målsättningen om en effektiv och fossilfri industri. I remissförslaget finns det bra faktaunderlag under åtgärdsområdet klimatsmart konsumtion som borde speglas mer i effektiv och fossilfri industri för att åtgärdsområdena ska kunna möta varandras intentioner – industrin behöver konsumenter och konsumenterna behöver resurseffektiva samt cirkulära produkter och tjänster. Ett exempel är att första punkten: systematisk kartläggning av materialflöden, under åtgärden som handlar om att förebygga avfall och stimulera cirkulär resurshantering (klimatsmart konsumtion) gäller företag och industrier, inte konsumenten.

Åtgärdsförslaget om kompetensutveckling av tillsynsmetodik inom energieffektivisering bör breddas och skrivas om till "Kompetensutveckling av tillsynsmetodik inom energi- och resurs-/materialeffektivisering". Åtgärden skulle stärkas ytterligare av att Länsstyrelsen Skåne också erbjuder fortbildningstillfällen, utöver universitetsutbildningen, för miljöinspektörer för att ytterligare stärka tillsynen inom frågorna.

Gällande krav som ställs i tillsynen för ökad energieffektivisering behöver det säkerställas att det finns tillräckligt med resurser hos tillsynsmyndigheten för att åtgärden ska kunna efterlevas till senast år 2028. Formuleringen under denna åtgärd som lyder: "Myndigheterna ställer krav på att berörda företag genomför energikartläggningar och upprättar handlingsplaner för genomförande av åtgärder." bör omformuleras. En omformulering av meningen skulle kunna vara: "Myndigheterna ställer krav på att berörda företag, i de fall där det är miljömässigt motiverat, genomför energikartläggningar och upprättar handlingsplaner för genomförande av åtgärder". Kopplat till denna åtgärd kan möjligheten att göra flexibilitetskartläggning i samband energikartläggning lyftas.

För åtgärden om kompetensutveckling av tillsynsmetodik inom energieffektivisering så kan aktiviteten stärkas med ett praktiskt erbjudande om fortbildning för att verkligen få i gång tillsynen. Här kan man även inkludera tillsyn för resurseffektivitet i åtgärden, då resurshushållning samt avfallstrappan finns med i miljöbalken. Det behöver säkerställas

att det finns tillräckligt med miljöinspektörer hos tillsynsmyndigheten för att utöva energitillsyn. Det behöver även säkerställas att det finns energi- och klimatrådgivare som kan stötta upp tillsynsmyndigheterna i sina bedömningar i komplexa tillsynsfrågor eller för att ge rådgivning inom ramen för energieffektivisering. Här är det viktigt att både tillsynsmyndigheter och energirådgivare får tillräcklig kompetensutveckling.

Synpunkter på avsnittet Klimatsmart jord- och skogsbruk

Biogas är en inhemsk, klimatneutral energikälla som kan minska vårt fossilberoende och den behöver därmed utvecklas. Biogasproduktion beskrivs i texten enbart som en form av gödselhantering. Man kan även producera biogas på skörderester och andra jordbruksprodukter. Fördelen med biogas är att näring kan återgå till jordbruksmarken efter gasutvinningen. I Danmark görs även försök att producera biokol av fasta rötresten, vilket skulle kunna utgöra en kolsänka. Vidare, i strategin anges att jordbruksproduktionen ger upphov till mycket gödsel som idag till stor del är outnyttjad. Uppgiften om att de till stor del är outnyttjade behöver beskrivas tydligare och verifieras.

Strategin problematiserar inte djurhållningen som en del av klimatpåverkan. Viss djurhållning är viktig för att bevara den biologiska mångfalden, medan andra former, såsom ungtjurar på spalt inte gör det. Gris- och kycklingproduktion har lägre klimatpåverkan per kilo kött, men är beroende av importerade fodermedel och högvärdiga proteinråvaror som skulle kunna gå direkt till humankonsumtion. Ur både klimat- och hälsoperspektiv behöver köttkonsumtionen minska.

En skrivning om att stimulera ökad baljväxtodling saknas i texten. Ökad odling av baljväxter skulle minska beroendet av importerade proteingrödor med tveksam klimatpåverkan, samt till viss del kunna ersätta kött i konsumtionen. Odling av baljväxter minskar även behovet av konstgödselkväve som har stor negativ klimatpåverkan.

Förslaget om klimatkompenserande åtgärder är väldigt vagt skrivet. Vi behöver använda alla sätt att lagra in mer kol, även de biogena. Att öka kolinlagringen i jordbruksmarken genom ändrade brukningsmetoder och växtföljder ger även andra fördelar och ökad resiliens, till exempel ökad vattenhållande förmåga, större näringsleverans och bättre motstånd mot erosion.

Synpunkter på avsnittet Hållbar konsumtion

I strategin betonas att hållbara livsstilsval och förändringar kan ske redan idag och kräver vare sig teknisk utveckling eller politiska beslut. Det är dock viktigt att också betona att de här valen måste ses som en del av större strukturella förändringar i samhället. För att nå en bredare acceptans och för att fler ska gå från kunskap till handling behöver hållbara livsstilsförändringar stödjas av en normalisering i samhällets

omgivning, exempelvis genom samhällsbyggnad, ekonomiska incitament och förändrade kulturella normer. Det handlar om att skapa förutsättningar där hållbara alternativ inte bara är möjliga, utan också attraktiva och praktiska för fler. Genom att tydligare belysa hur individuella åtgärder och strukturella förändringar samverkar kan texten ge en mer omfattande bild av hur vi kan nå klimatmålet.

En motivering för målvärdet på 5 ton koldioxidekvivalenter per person och år för minskad klimatpåverkan från konsumtion är önskvärt. Eftersom målet inte linjerar med Parisavtalets mål om att hålla den globala uppvärmningen under 1,5–2°C, skulle det vara bra att förtydliga varför detta mål valts och hur det förhåller sig till Parisavtalets ambitioner.

Målvärdet på 5 ton koldioxidekvivalenter för konsumtionsbaserade växthusgasutsläpp per person bör justeras till 3,1 ton koldioxidekvivalenter per person och år så att målet linjerar med Parisavtalets mål om att hålla den globala uppvärmningen under 1,5–2°C.

Åtgärdsförslaget om ökad kunskap om klimat- och energiomställningen är avgörande för att skapa en långsiktig och hållbar förändring i samhället. Det är viktigt att lyfta klimaträttvisaspekten för att betona det lokala perspektivet samt vilka olika roller olika aktörer kan spela i klimatomställningen. Det hade varit bra om utformning av utbildnings- och informationsinsatser anpassas till olika målgrupper och livsstilar, med hänsyn till socioekonomiska förutsättningar och varierande möjligheter att bidra till omställningen. Särskild vikt bör läggas vid att integrera ett klimaträttviseperspektiv i stort.

Malmö stad saknar en tydligare beskrivning av vad kommunerna kan bidra med när det kommer till att stimulera en cirkulär ekonomi för bättre resurshållning. Inte minst genom offentlig upphandling, men kommunen kan också skapa bättre förutsättningar för återbruk och cirkularitet genom att planera för ytor för återbruk (särskilt inom de sektorer där stora ytor för mellanlagring krävs, till exempel bygg och anläggning).

Flera av åtgärdsförslagen är viktiga men hade gynnats av förtydliganden. Förslaget om att utveckla arbetet för hållbar konsumtion är positivt eftersom den betonar vikten av en strukturerad och samordnad omställning på regional och lokal nivå, vilket är avgörande för att skapa effektiva förändringar. Här önskar Malmö stad ett förtydligande kring hur exemplen som lyfts ska genomföras, och av vem. Vidare är förslaget om att utveckla offentliga inköp för minskad energianvändning och klimatpåverkan är något vagt formulerat och kan specificeras med hjälp av exempel på metoder och system.

Upphandling av livsmedel med låg klimatpåverkan är ett bra förslag men kan formuleras skarpare för att förtydliga vad som krävs för att minska klimatpåverkan från livsmedel.

Under åtgärderna under kapitlet "Klimatsmart konsumtion" saknas avfallsaktörer, såsom SYSAV, VA SYD med flera.

Synpunkter på avsnittet Försörjningstrygghet och beredskap

Malmö stad anser att strategin bör belysa möjligheten till individuell bortkoppling från elnätet av kunder som inte är samhällskritiska och som samtidigt sitter på slingor som planeras för att ha ström vid eleffektbrist. Att elnätsbolag och kommuner planerar detta i god tid är ett led i att göra samhället mer anpassat för höjd beredskap och eventuell effektbrist.

Strategin bör även beakta att i händelse av större elavbrott kan fjärrvärmeproduktionen fungera samtidigt som värmen inte kommer till bostäder eftersom styrcentraler och cirkulationspumpar inte fungerar strömlöst. Strategin bör adressera reservkraft eller batterier som ett sätt att förbereda för att värme kan distribueras vid strömbavbrott.

Ordförande

[Förnamn Efternamn]

[Fyll i titel]

[Förnamn Efternamn]

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden.]